

21.82x29.4	1	עמוד 63	הארץ - מוסף הארץ	03/03/2023	85212471-0
בנימין זאב הרצל - בהקשר לציונו - 80790					

נרי ליבנה איור: איתן אלוא

בדד, בלי עתיד בלי תקווה בלי חלום

אני יודעת שיותר מחצי מאזרחי המדינה מרגישים כמוני, וכך גם כל חבריי וחברותיי בחו"ל. אבל כשאת מרגישה חסרת אונים או כואבת, את תמיד לבד

את האינפוקודה. והנורא מכל הוא שהחיילים האלה הם הילדים והנכדים שלנו. קשה לי להאמין שמישהו מהפורעים יועמד באמת לדין, ואם יועמד לדין ודאי שלא יחריבו את ביתו או יכניסו אותו לכלא. כי אנחנו לא רק עם בלי נפש אנחנו גם עם בלי חוק אחד לכולם ועוד מעט גם בלי דין ודיין.

"העם היהודי איבד את הגניוס היהודי כשהוא עלה לארץ", אמר לי אבא שלי מתישהו בתחילת שנות ה-90. "היהודים היו חכמים גדולים רק בגולה. צריך לבדוק אם פיורו גז ראדון בכנסת ובי ממשלה. הרצל כנראה טעה, היהודים לא יכולים להקים מדינה. הם מגיעים מהגולה ומיד נעשים מטומטמים". הרצל כנראה טעה, ואבא שלי, הציוני מאוד, כנראה צדק גם כשאמר "נריקם, קחי את הילדים שלך ותברחי מכאן כמו האח שלך".

אבא שלי אולי צדק, אבל אני לא הולכת מכאן. למרות שלפעמיים אני שואלת את עצמי, כמו רבים מאוד ממכריי, אם לא אחמיץ בסוף את הרכבת האחרונה. בפעם האחרונה שדנתי בנושא ברצינות היה לי בבית תינוק וזה היה ביום שלאחר סברה ושתילה. אמרתי למי שהיה אז בעלי שאנחנו חייבים ללכת מכאן, שאנחנו עוד צעירים וחייבים לגדל את הילד במקום אחר. הוא הבטיח לי שנעשה את זה אם אריק שרון יהיה ראש ממשלה. לא עשינו זאת, ואני המשכתי ללכת להפגנות ולכתוב את כל הדברים הנכונים. אפילו לאריק שרון אני מתגעגע.

געת. הוא, שתיעבתי בכל מאודי, עדיין חלק מאותה ארץ ישראל שאליה אני מתגעגעת, ארץ שבין ברושיה הרוח גשבה כשבלבנו עוד היתה תקווה. ■

יום שני, היום שאחרי הפוגרום בחווארה, קמתי בבוקר עם מועקה נוראה. הרגשתי לבד בתל אביב למרות שלא הייתי לבדי לרגע. בדיוק כמו שאנה ואוטו, גיבורי ספרו של הנס פאלאדה, שני אנשים רגילים לגמרי, הרגישו לבד בכרלין בתקופת מלחמת העולם השנייה. שבוים וחסרי אונים לגמרי בתוך מדינה שכוחות איומים השתלטו עליה ואין בידם לעשות מאום חוץ מלהפיץ בחשאי גלויות נגד המשטר.

אני יודעת שאני לא לבד, שיותר מחצי מאזרחי המדינה היהודים מרגישים כמוני, וכמוכן גם כל חבריי וחברותיי הישראלים בארץ ובחו"ל. אבל כשאת מרגישה חסרת אונים או כואבת, את תמיד לבד. אני גם זוכרת שעדיין יש לי פריבילגיה לבטא את דעותיי בפומבי ולא בחשאי, ומצד שני גם אף אחד לא סופר אותי ואת כל המיילונים שמרגישים בדיוק כמוני ואנחנו נתונים להחלטותיהם של אנשים שמונעים על ידי שנאה ותאוות נקם. אנשים שהמשיח שלהם כבר הגיע והוא מורה להם לזרוע מוות וחורבן. אנשים שנפש היהודי שלהם היא נפש אכזרית, והאל שבשליחותו הם יוצאים הוא אל חסר רחמים. התקווה בת שנות האלפיים להקים פה מדינה חופשית עלתה באומץ נרדף הפכנו לעם רודף, מאור לגויים לחשיכה נראית.

מתישוהו, במהלך היום, במכונית נוסעת, הושמע ברדיו השיר "לפנות ערב" והרגשתי שדמעות זולגות לי מתחת למשקפי השמש. "אני מתגעגעת לזה שפעם היתה לי ארץ", אמרתי לחברותיי שבמכונית והן הבינו לגמרי ללבי. היה לנו המולדה הילולד בארץ צעירה אבל מוכנה לגמרי. ההורים שלנו (ובמקרה שלי גם סבי וסבתי והוריהם וסביהם) כבר הקימו לנו מדינה. לנו לא היתה אף פעם ארץ אחרת וגם לא שפה אחרת. גם כשעסנו עליה אהבנו את הארץ שלנו. גם כשהוכחנו אותה אהבנו אותה, כפי שתמיד אהבנו את הורינו. כעסנו וסלחנו. רבנו לפעמים ריבים איומים ונוראים, אבל התפייסנו ועכשיו, כך אני מרגישה, אין לי אף ארץ, כי גם בהפגנות וגם כשאני ני כותבת בפייסבוק ואנשים מגיבים לי, וגם כשאני כותבת בעיתון וגם כשאני משמיעה את דעותיי בהרצאות בפני קהל אוהד, אני מרגישה שאני לגמרי לבד. משום שמעם בלי ארץ, כפי שהיינו במשך אלפי שנות רדיפה וגלות (שטיפחו את אצלנו כך נאמר לנו עליונות מוסרית ונפש יהודי), הפכנו לארץ בלי נפש. גם אנחנו הגרתיים, נגעלים ונבהלים ממעשי הזוועות שמבצעים מי שינון מגל בערוץ 14 קורא להם "החברה שלנו", פלוגות הזעם של הבן גביר והסמוטריציים, גם כשאנחנו מתפלצים כבר שנים מפעולות ההרס של המתנחלים הקרויות "תג מחיר" – גם אנחנו נאלצים בלית ברירה להיות משתפים של מפלצת אכזרית שהורסת במהירות בלתי-מתקבלת על הדעת את כל ערכי המוסר של מה שהיתה אמורה להיות ישראל ובוודאי את הנפש היהודית.

כישראלית וכיהודייה (גם חילונים הם יהודים) אני מרגישה זרות מוחלטת למה שקורה כאן. זה לא חדש לי שיהודים יכולים להיות אכזרים מאוד. פוגרומים היו לפני הקמת המדינה וגם לאחריה, פוגרומים שהגרטיב של הקמת המדינה מנסה לטשטש. היה דיר יאסין, היה כפר קאסם, היתה טנטורה, והיו עוד מקרים לא מעטים. אבל מה שנורא ובלתי-נסבל בפוגרום בחווארה הוא מראה חיילי צה"ל שעומדים מנגד בחיבוק ידיים בלי להושיט עזרה. כן, בסוף ובאיחור ניכר הם עזרו, אף כי נמצאו בקרבת מקום, בסוף גם עצרו שישה מתוך מאות הפוגרומציים ושיחררו אותם מיד. זו לא אשמתם, זו אשמת הרמטכ"ל שלא נתן להם פקודה. הם רק מילאו

